

Preventivní opatření k tlumení a k zamezení šíření moru včelího plodu

Mor včelího plodu způsobuje každoročně citelné ztráty v chovech včel a jednou z cest, jak tyto ztráty omezit, je systém prevence. Použití preventivních opatření v chovech s nízkým i vysokým počtem včelstev na stanovišti může hrát zásadní roli v boji s touto nákazou. Ztráty, které vznikají v souvislosti s výskytem moru včelího plodu, nejsou jen přímé, tedy ztráty kondice včelstev a jejich užitkovosti, ale i nepřímé, vznikající v souvislosti s likvidací ohnisek a eradikací nákazy. Omezení všech těchto ztrát je nesporně cílem jak chovatelů včel, tak také dozorového orgánu. Ve svém důsledku povede k zlepšování zdravotní kondice včelstev a jejich lepší užitkovosti. Níže uvádíme preventivní zásady, které mohou chovatelům včel pomoci udržet mor včelího plodu pokud možno na co nejnižší úrovni.

Státní veterinární správa doporučuje všem chovatelům včel dodržovat následující opatření k tlumení a k zamezení šíření moru včelího plodu:

- **Zjišťovat příčiny zimních úhynů a slábnutí včelstev; při zvýšených úhynech kontaktovat neprodleně příslušnou krajskou veterinární správu Státní veterinární správy**
- **Systémem správné včelařské praxe chovat pouze silná včelstva s vyvinutým čistícím pudem, pravidelně kontrolovat jejich kondici a zdravotní stav**
- **Utrácet roje neznámého původu a divoce žijící včelstva**
- **Nepoužívat plásty, vosk, med a pyl z oblastí s neznámou nákazovou situací k chovu a ke krmení včel**
- **Zamezit přístupu včel do neobsazených úlů, přemísťovaného a skladovaného včelího díla**
- **Provádět průběžně dezinfekci úlů, souší, včelařských potřeb a pomůcek a veškerého dezinfikovatelného materiálu, který přichází do kontaktu se včelami a včelími produkty**
- **Používat pouze mezistěny z výroben, které vosk tepelně opracovávají (117°C po dobu 60 minut)**
- **Nezařazovat včelí dílo, nedezinfikované úly, včelařské potřeby, pomůcky a zařízení do chovu včel v případě neznámé nákazové situace v místě a době jejich původu**
- **Nově přisunutá včelstva a oddělky umísťovat do nových úlů**

- **Soustavně monitorovat intenzitu varroázy a v návaznosti na výsledky tuto nákazu účinně tlumit podle aktuální situace v průběhu celého roku**
- **Při podezření na mor včelího plodu se nepokoušet o léčbu podezřelých včelstev ale o neprodlené nahlášení podezření příslušné krajské veterinární správě Státní veterinární správy**
- **Pravidelně sledovat nákazovou situaci v okolí stanoviště (v doletové vzdálenosti včel), např. spolupracovat s ostatními včelaři, kteří mají stanoviště na stejném katastrálním území**
- **Likvidovat staré nepoužívané úly (prevence usazování rojů)**
- **Pravidelně, každé tři roky, obměňovat veškeré včelí dílo, např. každý rok obměnit třetinu**
- **Pořizovat nová včelstva (oddělky) nebo matky pouze z důvěryhodných zdrojů (pokud možno vyšetřených na mor včelího plodu)**
- **Podporovat chov včelstev s velmi dobrým čistícím instinktem**
- **Vyvarovat se zásahů a úkonů, které by mohly vést k loupeživosti mezi včelstvy – pokles zásob pod 10 kg po vytáčení, opožděné zakrmení po posledním vytočení medu, držení slabých včelstev**
- **Nepřekračovat úživnou kapacitu lokality vysokou koncentrací včelstev na stanovišti a usilovat o rovnoměrné rozmístění stanovišť v krajině, zejména při kočování**